

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2024/09НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Говьсүмбэр аймаг 2024 он	Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: nananbayarg@audit.gov.mn Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн: Баталгаат тооцоолол аудитХХК-ийн Захирал: М.Буянбулган Утас: 77153069 Цахим хаяг: buyanbulgan@batalgaataudit.com Чанарын менежер: Г.Цогтбаатар Аудитор: Н.Цэнгэнбаяр
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Нэг.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	10
5.1 Албан шаардлага	10
5.1.1 Цалингийн зардалтай холбоотой асуудал	10
5.2 Зөвлөмж	11
Дөрөв. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	12
Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл	12

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ГСА	Говьсүмбэр аймаг
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ХХААГ	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ХХААЯ	Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам

Нэг.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс:976-7054 3179
И-мэйл: govisumber@audit.gov.mn

2024.02.23 № 36

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

008020288

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Тайлант онд 25 зорилтын хүрээнд 66 арга хэмжээг хэрэгжүүлж 92.8 хувиар гүйцэтгэсэн гэж тайлагнасныг аймгийн Засаг дарга 88.7 хувийн биелэлттэй дүгнэсэн байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.САРАНТУЯА

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>46,329,689.25</u>	<u>74,693,682.80</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	7,144,806.00	12,196,398.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	7,144,806.00	12,196,398.00
31217	Нөөц харилцах ахмад	7,144,806.00	12,196,398.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	39,184,883.25	62,497,284.80
351	Түүхий эд материал	3,182,500.00	22,516,500.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	3,182,500.00	22,516,500.00
354	Хангамжийн материал	15,997,383.25	19,975,784.80
35410	Бичиг хэргийн материал	1,294,427.00	2,627,495.00
35420	Аж ахуйн материал	1,312,744.00	6,462,121.05
35470	Бусад хангамжийн материал	13,390,212.25	2,886,168.75
35600	Мал амьтад	0.00	8,000,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	20,005,000.00	20,005,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>361,589,373.78</u>	<u>412,921,954.50</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	361,589,373.78	412,921,954.50
392	Биет хөрөнгө	246,337,704.63	299,074,452.03
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	249,617,547.00	249,617,547.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(86,450,484.54)	(98,405,848.98)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	69,849,280.00	69,849,280.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(39,640,946.74)	(54,140,946.82)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	70,799,701.77	74,325,101.77
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(28,123,298.64)	(45,634,142.64)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	11,045,925.00	14,064,263.40
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,647,750.68)	(10,251,879.04)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	15,698,820.00	115,759,820.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,811,088.54)	(16,108,742.66)
393	Биет бус хөрөнгө	115,251,669.15	113,847,502.47
39301	Програм хангамж	7,892,500.00	7,892,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,122,152.85)	(6,526,319.53)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	112,481,322.00	112,481,322.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>407,919,063.03</u>	<u>487,615,637.30</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	407,919,063.03	487,615,637.30
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	437,896,678.25	437,896,678.25
	Дахин үнэлгээний нөөц	83,782,795.68	83,782,795.68
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(113,760,410.90)	(34,063,836.63)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(113,760,410.90)	(116,354,674.10)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	82,290,837.47
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>407,919,063.03</u>	<u>487,615,637.30</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	277,330,069.75	630,167,866.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	43,370,269.75	180,382,956.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,228,100.00	9,264,000.00
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	22,274,400.00	100,771,000.00
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	15,867,769.75	70,347,956.00
1311	Тусламж, санхүүжилтийн орлого	21,536,000.00	7,285,376.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	4,647,076.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,500,000.00	1,738,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	432,000.00	900,000.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлэгээс манхүүжих	17,604,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	6,439,134.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	6,439,134.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	212,423,800.00	436,060,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	212,423,800.00	436,060,400.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	284,750,764.26	511,135,306.93
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	284,750,764.26	511,135,306.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	186,788,211.46	280,065,941.00
210101	Үндсэн цалин	133,880,125.18	169,129,288.00
210102	Нэмэгдэл	31,996,028.16	64,483,469.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	14,988,800.12	32,845,293.00
210104	Урамшуулал	5,923,258.00	13,607,891.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,907,936.50	33,538,407.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,840,147.78	23,854,683.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,866,368.15	2,741,280.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,472,934.29	2,127,024.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	338,953.31	689,601.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,389,532.97	4,125,819.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7,184,574.46	8,226,926.44
210301	Гэрэл, цахилгаан	857,926.46	1,009,729.44
210302	Түлш, халаалт	5,632,098.00	6,570,738.00
210303	Цэвэр, бохир ус	694,550.00	646,459.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,938,714.00	27,157,469.65
210401	Бичиг хэрэг	2,141,740.00	1,840,332.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,204,660.00	14,591,544.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,029,991.00	945,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	216,000.00	156,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	34,500.00	150,593.35
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	2,311,823.00	0.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	9,473,800.30
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	708,600.00	20,950,900.00

**Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	218,000.00	299,000.00
210604	Урсгал засвар	490,600.00	20,651,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,611,160.00	10,158,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,611,160.00	10,158,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,999,635.00	23,891,280.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	248,680.00	17,208,739.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	1,080,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	456,655.00	274,725.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	294,200.00	393,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,740,000.00	4,740,000.00
210807	Газрын төлбөр	150,100.00	117,616.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,779,337.26	61,068,007.28
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,380,003.00	10,269,608.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	40,399,334.26	50,798,399.28
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	900,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	900,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,832,595.58	45,177,975.56
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,832,595.58	45,177,975.56
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(7,420,694.51)	119,032,559.07
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	13,437,196.00	36,741,721.60
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,261,260.00	0.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	12,175,936.00	36,741,721.60
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(20,857,890.51)	82,290,837.47
5	НИИТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(20,857,890.51)	82,290,837.47

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	239,977,290.00	464,626,470.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,228,100.00	9,264,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,228,100.00	9,264,000.00
1311	Тусламж, санхүүжилтийн орлого	22,325,390.00	12,824,510.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	4,647,076.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,500,000.00	1,738,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,221,390.00	6,439,134.00
131107	Тумгай зориулалтын шилжүүлэгээс санхүүжих	17,604,000.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.00	6,477,560.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	6,477,560.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	212,423,800.00	436,060,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	212,423,800.00	436,060,400.00

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	236,642,290.00	459,574,878.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	236,642,290.00	459,574,878.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	186,924,547.96	280,065,941.00
210101	Үндсэн цалин	132,959,320.05	185,259,052.00
210102	Нэмэгдэл	31,761,252.03	65,837,774.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,285,975.91	15,540,458.00
210104	Урамшуулал	6,917,999.97	13,428,657.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,771,600.00	33,538,407.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,641,601.00	23,854,683.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,843,244.00	2,741,280.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,470,835.00	2,127,024.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	346,856.00	437,765.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,469,064.00	4,377,655.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	7,184,574.46	8,226,926.44
210301	Гэрэл, цахилгаан	857,926.46	1,009,729.44
210302	Түлш, халаалт	5,632,098.00	6,681,267.00
210303	Цэвэр, бохир ус	694,550.00	535,930.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,227,191.00	10,313,634.00
210401	Бичиг хэрэг	575,100.00	1,895,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,200,600.00	7,116,034.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,029,991.00	945,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	216,000.00	156,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	205,500.00	200,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,765,100.00	22,679,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	975,000.00	477,800.00
210604	Урсгал засвар	790,100.00	22,201,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,611,160.00	5,048,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,611,160.00	5,048,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,408,655.00	44,297,086.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,857,700.00	37,926,261.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	770,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	456,655.00	274,725.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	294,200.00	393,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	540,000.00	4,739,200.00
210807	Газрын төлбөр	150,100.00	116,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,916,866.00	9,326,808.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,916,866.00	9,326,808.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	900,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	900,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,832,595.58	45,177,975.56
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,832,595.58	45,177,975.56
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	800,000.00	0.00
225106	Биет ба бует бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	800,000.00	0.00
8	НИИТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	2,535,000.00	5,013,166.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,609,806.00	7,144,806.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	7,144,806.00	12,196,398.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	437,896,678.25	83,782,795.68	(113,760,410.90)	407,919,063.03
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	437,896,678.25	83,782,795.68	(113,760,410.90)	407,919,063.03
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	(2,594,263.20)	(2,594,263.20)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	437,896,678.25	83,782,795.68	(116,354,674.10)	405,324,799.83
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	82,290,837.47	82,290,837.47
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	437,896,678.25	83,782,795.68	(34,063,836.63)	487,615,637.30

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
11000	Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл			
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	436,060,400.00	396,459,984.44	90.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	435,066,100.00	395,559,984.44	90.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	308,825,800.00	275,547,771.00	89.2
210101	Үндсэн цалин	195,223,600.00	185,259,052.00	94.9
210102	Нэмэгдэл	80,075,800.00	61,319,604.00	76.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,226,000.00	15,540,458.00	95.8
210104	Урамшуулал	17,300,400.00	13,428,657.00	77.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	38,602,800.00	32,984,601.00	85.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,250,100.00	23,300,877.00	88.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,088,300.00	2,741,280.00	88.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,470,500.00	2,127,024.00	86.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	617,600.00	437,765.00	70.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,176,300.00	4,377,655.00	70.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	8,724,700.00	8,226,926.44	94.3
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,107,600.00	1,009,729.44	91.2
210302	Түлш, халаалт	6,807,100.00	6,681,267.00	98.2
210303	Цэвэр, бохир ус	810,000.00	535,930.00	66.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,740,700.00	6,740,700.00	100.0
210401	Бичиг хэрэг	815,700.00	815,700.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	4,623,100.00	4,623,100.00	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	945,200.00	945,200.00	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	156,000.00	156,000.00	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	200,700.00	200,700.00	100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,679,700.00	22,679,700.00	100.0
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	477,800.00	477,800.00	100.0
210604	Урсгал засвар	22,201,900.00	22,201,900.00	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,572,000.00	4,460,000.00	97.6
210702	Дотоод албан томилолт	4,572,000.00	4,460,000.00	97.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	44,297,200.00	44,297,086.00	100.0

Говьсүмбэр аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны санхүүгийн
тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,926,300.00	37,926,261.00	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	770,000.00	770,000.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	274,800.00	274,725.00	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	393,200.00	393,200.00	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	77,000.00	77,000.00	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,739,200.00	4,739,200.00	100.0
210807	Газрын төлбөр	116,700.00	116,700.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	623,200.00	623,200.00	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	623,200.00	623,200.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	994,300.00	900,000.00	90.5
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	994,300.00	900,000.00	90.5
1330	Төсвийн захирагчдаас	436,060,400.00	436,060,400.00	100.0
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	436,060,400.00	436,060,400.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИИТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (I)	13,724,510.00
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	13,724,510.00
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,518,170.00
210102	Нэмэгдэл	4,518,170.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	553,806.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	553,806.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,572,934.00
210401	Бичиг хэрэг	1,080,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,492,934.00
2107	Томилолт, зочны зардал	588,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	588,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,491,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,491,200.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР (II)	19,302,070.00
1310	Улсын төсвөөс	6,439,134.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	6,439,134.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	12,862,936.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	4,647,076.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	1,738,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,477,560.00

Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 36,523.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрсэн бөгөөд аудитын явцад залруулсан. Тухайлбал:

1. Завсрын аудитаар 36,523.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг зохих ангиллын дагуу зөв бүртгэж тайлагнаагүй. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх "Аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах бүртгэлийн стандартыг дагаж мөрдөнө:", 4.1.1-д "Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт;", 5.1.4 дэх "үнэн зөв байх;", 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна.", 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ.", 20.2.3-т " Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах; заалтуудыг зөрчсөн нь ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй.

Шийдвэрлэсэн нь: Залруулга хийсэн

Аудитаар нийт 6,666.7 мянган төгрөгийн 3 зөрчил² илэрсэн бөгөөд уг зөрчилд алдааг дахин давтан гаргахгүй байх 1 албан шаардлага, 2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Цалингийн зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус газрын дарга бүтэц, орон тоогоор батлагдсан сул мэргэжилтний албан тушаалыг хавсран ажиллуулахаар албаны дарга А.Баярмааг 2022 оны Б/27, П.Дэлгэрмааг 2023 оны Б/19 тушаал гаргаж энэ онд нийтдээ 6,666,743.00 (Зургаан сая зургаан зуун жаран зургаан мянга долоон зуун дөчин гурван) төгрөгийн цалин тооцож олгосон.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно" Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн албаны тухай хуулийн 43.3.3-т: Энэ хуулийн 43.3.1, 43.3.2-т зааснаас бусад тохиолдолд албан тушаалтны албан үүргийг тухайн төрлийн албан тушаалын чиг үүрэгт нь хамгийн ойр хамааралтай албан хаагчтай тохиролцсоны дагуу түр орлон гүйцэтгүүлэх, 43.3.4-т ... албан тушаалын чиг үүрэг нь хамгийн ойр хамааралтай албан хаагчаар, эсхүл төрийн албан хаагчийн нөөцөд бүртгэгдсэн иргэнийг сонгон авч, тодорхой хугацаагаар түр орлон гүйцэтгүүлэх, 43.6-т Энэ хуульд заасан журмыг зөрчиж, төрийн албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгүүлэхийг хориглоно." заалтуудыг мөрдлөг болгоогүй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Сул орон тоог нөхөн, албаны даргад шууд харъяалагдах доод шатны албан тушаалыг хавсран гүйцэтгүүлсэн зөрчлийг арилгах

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.2 Зөвлөмж

1. Дотоод хяналт холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Анхан шатны бүртгэл хөтлөлтийг шалгахад жолоочийн тооцооны хүснэгтийн явсан замын бичвэр ерөнхий, цалингийн тооцооны хүснэгтийн тэмдэглээ, баталгаажуулалт, баримтын бүрдэл дутуу байсан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1 дэх "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.5-д "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна.", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." заалт, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар баталсан журмын тухайн маягтуудыг хөтлөх, гүйцэтгэлд хяналт тавих зааварыг мөрдлөг болгоогүйтэй холбоотой байгаа нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Агуулахын бүртгэл, жолоочийн тооцооны хуудас, анхан шатны баримтыг зааврын дагуу хөтлөх, гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулах

2. Бусад эрх зүйн акттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Албан ажлын хэрэгцээнд ашиглаж буй автомашины улсын бүртгэлийн дугаарын дэвсгэрийн өнгө солиогүй.

Энэ нь Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2023 оны А/140 дугаар тушаалаар баталсан "Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох журам"-ын 12.3-т "Автотээврийн хэрэгслийг төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллага, нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээнд ашиглаж эхлэх болон хасагдах тохиолдолд эрх бүхий байгууллагын тодорхойлолтыг үндэслэн улсын бүртгэлийн дугаарын сери болон тоог өөрчлөхгүйгээр зөвхөн дэвсгэр өнгийг өөрчлөн сольж олгоно.", 14.4.-т "Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ." заалтуудыг мөрдлөг болгоогүй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Албан ажлын автомашины улсын дугаарын өнгө солих

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Дээрх албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 6 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Залруулга	1	36,523.5			1	36,523.5	1	36,523.5			1	36,523.5
Дүн	1	36,523.5			1	36,523.5	1	36,523.5			1	36,523.5

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалингийн зардал	1	6,666.7	-	-	1	6,666.7	-	-	-	-	-	-
Дүн	1	6,666.7	-	-	1	6,666.7	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуультай холбоотой	1	0.0	-	-	-	-	1	0.0
Анхан шатны баримттай холбоотой	1	0.0	-	-	-	-	1	0.0
Дүн	2	0.0	-	-	-	-	2	0.0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагталзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			